

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 7 sierpnia 2013 roku, wydanym w sprawie z powództwa B. M. i H. M. przeciwko E. W., K. W. (1) i K. W. (2) o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, Sąd Rejonowy w Zgierzu: oddalił powództwo H. M.; pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Zgierzu z dnia 18 sierpnia 1998 roku wydany w sprawie I C 337/98 w stosunku do B. M. w zakresie odsetek od kwot opisanych w punkcie 1 wyroku za okres od 19 sierpnia 1998 roku do 17 września 1998 roku; oddalił powództwo B. M. w pozostałym zakresie i nie obciążył pozwanych obowiązkiem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 18 sierpnia 1998 roku Sąd Rejonowy w Zgierzu wydał w sprawie o sygn. akt I C 337/98 wyrok zaoczny, w którym zasądził od B. M. na rzecz E. W., K. W. (1) i K. W. (2) po 1/3 części następujące kwoty:

- a) 110 złotych z ustawowymi odsetkami od 1 kwietnia 1993 roku do dnia zapłaty,
- b) 1.385,40 złotych z ustawowymi odsetkami od 1 stycznia 1994 roku do dnia zapłaty,
- c) 1.872,30 złote z ustawowymi odsetkami od 1 stycznia 1994 roku do dnia zapłaty,
- d) 3.671 złotych z ustawowymi odsetkami od 1 stycznia 1996 roku do dnia zapłaty,
- e) 1.270,97 złotych z ustawowymi odsetkami od 1 lipca 1997 roku do dnia zapłaty.

Sąd nadał temu wyrokowi zaocznemu rygor natychmiastowej wykonalności.

25 listopada 1998 roku Sąd Rejonowy w Zgierzu nadał powyższemu wyrokowi klauzulę wykonalności przeciwko B. M..

B. M. wyprowadził się do Anglii w 1998 roku. Nigdy nie rozmawiał z E. W. czy jej synami K. W. (1) i K. W. (2) na temat zmiany miejsca zamieszkania.

18 września 2001 roku E. W. działając w imieniu własnym i synów wniosła o wszczęcie egzekucji na podstawie powyższego tytułu wykonawczego.

Komornik Sądowy Rewiru II przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu prowadził egzekucję w sprawie KM 641/01. W maju 2002 roku poinformował wierzycielkę o bezskuteczności egzekucji informując o przebywaniu dłużnika w zakładzie karnym, a ona wnioskowała o jej kontynuowanie.

W dniu 28 maja 2002 roku E. W. działając w imieniu własnym i synów K. W. (1) i K. W. (2) złożyła w Sądzie Rejonowym w Zgierzu wniosek o nadanie temu wyrokowi klauzuli wykonalności przeciwko żonie B. H. M..

Postanowieniem z dnia 8 lipca 2002 roku wydanym w sprawie o sygn. akt I Co 597/02 Sąd Rejonowy w Zgierzu nadał przedmiotowemu wyrokowi zaocznemu także klauzulę przeciwko małżonce dłużnika – H. M. z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową. Powódka uczestniczyła osobiście w posiedzeniu sądu poprzedzającym wydanie tego orzeczenia.

W zawiadomieniu skierowanym przez Komornika Sądowego Rewiru II przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu do wierzycielki z dnia 2 października 2002 roku w sprawie KM 641/01 jako dłużnicy wskazani są już B. i H. M.. Wierzycielka wnosiła o kontynuowanie egzekucji w stosunku do obojga dłużników.

Komornik prowadził powyższą egzekucję co najmniej do 12 maja 2004 roku.

W 2006 roku H. M. wyprowadziła się na stałe do Anglii. Nie informowała o tym wierzycieli.

17 listopada 2006 roku wpłynął do Komornika Sądowego Rewiru II przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu wniosek E. W. o wszczęcie egzekucji na podstawie przedmiotowego tytułu wykonawczego przeciwko B. M. i E. M. (KM 1645/2006). Analogiczne wnioski złożyli K. W. (1) w sprawie KM 1823/06 i K. W. (2) w sprawie KM 1821/06.

31 października 2007 roku H. M. wytoczyła przeciwko E. W., K. W. (2) i K. W. (1) powództwo o pozbawienie wykonalności przedmiotowego tytułu wykonawczego podnosząc, iż należność nim objęta została już zapłacona.

12 listopada 2007 roku H. M. złożyła na piśmie, które wpłynęło do komornika sądowego 14 listopada 2007 roku, oświadczenie, iż będzie co miesiąc na ich poczet wpłacała po 100 złotych. Przez kilka kolejnych miesięcy wpłacała taką kwotę do komornika, a komornik przekazywał stosowne kwoty wierzycielom, który zaliczyli je na odsetki.

Wyrokiem z dnia 13 października 2008 roku wydanym w sprawie o sygn. akt I C 391/07 Sąd Rejonowy w Zgierzu pozbawił wykonalności przedmiotowy tytuł wykonawczy w zakresie kwoty 820,10 złotych wyegzekwowanej przez komornika.

Postanowieniem z dnia 12 listopada 2010 roku komornik umorzył powyższą egzekucję na podstawie art. 985 § 1 k.p.c.

Na zakończenie egzekucji w sprawie KM 1645/06 komornik odnotował na tytule wykonawczym, iż na poczet roszczenia nim zasądzonego wypłacono wierzycielowi 820,10 złotych.

7 czerwca 2011 roku E. W. działając w imieniu własnym i jako pełnomocnik K. W. (2) i K. W. (1) złożyła kolejny wniosek o wszczęcie egzekucji w oparciu o przedmiotowy tytuł wykonawczy. W dacie zamknięcia rozprawy w niniejszej sprawie egzekucja w sprawie KM 3315/2011 prowadzona była nadal.

E. W. ma 55 lat, jest na zasiłku przedemerytalnym i otrzymuje świadczenie w wysokości 998 złotych miesięcznie.

Przy powyższych ustaleniach faktycznych, odnosząc się do powództwa H. M., Sąd Rejonowy wskazał, że podlegało ono oddaleniu z uwagi na przepis art. 843 § 3 k.p.c., zgodnie z którym w pozwie (dotyczącym powództwa opozycyjnego) powód powinien przytoczyć wszystkie zarzuty, jakie w tym czasie mógł zgłosić, pod rygorem utraty prawa korzystania z nich w dalszym postępowaniu. Powódka wytoczyła już w 2007 roku przeciwko pozwanym powództwo o pozbawienie przedmiotowego tytułu wykonawczego wykonalności opierając się jedynie na zarzucie zapłaty, podczas gdy już wówczas mogła i powinna była zgłosić również zarzut przedawnienia.

Apelację od powyższego orzeczenia złożyła powódka H. M., zaskarżając je w części dotyczącej oddalenia jej powództwa.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono:

1) błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 843 § 3 k.p.c. polegające na wyrażeniu niewłaściwego poglądu, iż w kolejnym powództwie opozycyjnym powód nie może podnieść zarzutu, którego nie podniósł w poprzednim takim powództwie;

2) nierozpoznanie istoty sprawy polegające na zaniechaniu zbadania materialnej podstawy powództwa przez bezpodstawne przyjęcie, iż istnieje przesłanka procesowa unicestwiająca roszczenie (prekluzja wynikająca z art. 843 § 3 k.p.c.).

W konkluzji skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanych na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie i podlegała oddaleniu.

W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy poczynił ustalenia faktyczne oraz w sposób prawidłowy zastosował przepisy prawa materialnego i procesowego.

W szczególności odnosząc się do powództwa H. M., Sąd Rejonowy prawidłowo wskazał, że podlegało ono oddaleniu z uwagi na przepis art. 843 § 3 k.p.c., zgodnie z którym w pozwie (dotyczącym powództwa opozycyjnego) powód powinien przytoczyć wszystkie zarzuty, jakie w tym czasie mógł zgłosić, pod rygorem utraty prawa korzystania z nich w dalszym postępowaniu. Powódka wytoczyła już w 2007 roku przeciwko pozwanym powództwo o pozbawienie przedmiotowego tytułu wykonawczego wykonalności opierając się jedynie na zarzucie zapłaty, podczas gdy już wówczas mogła i powinna była zgłosić również zarzut przedawnienia.

Sądowi Okręgowemu w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę, znane są odmienne poglądy co do interpretacji normy przepisu art. 843 § 3 k.p.c. wyrażane w orzecznictwie, przytoczone zresztą w wywiedzionej apelacji, nie są one jednak przez niego akceptowane.

Należy bowiem zważyć, że instytucja prekluzji (a w tej kategorii należy rozpatrywać regulację zawartą w przepisie art. 843 § 3 k.p.c.), wprowadzana jest z reguły w sprawach, które ze względu na swój charakter wymagają podwyższonej sprawności postępowania. Podkreślana potrzeba przeciwdziałania przewlekłości postępowania w sprawach wymienionych w art. 843 jest oczywista, jeśli uwzględnić korzyści wynikające dla wierzycieli z realizacji prawomocnie zasądzonej należności i ewentualne uwolnienie dłużnika od dotkliwych skutków prowadzonej egzekucji, pomimo że materialnoprawny obowiązek oświadczenia już nie istnieje. Można zatem stwierdzić, że nałożone w art. 843 § 3 zobowiązanie wzmacnia elementy kontrydiktoryjności procesu w sposób umożliwiający skupienie i przedstawienie wszystkich zarzutów oraz zapewnia realizację obowiązków procesowych przez pozwanego.

Gdyby więc, jak chce tego skarżąca, przyjąć, że opisany wyżej mechanizm prekluzji wywiera skutki tylko w ramach jednego toczącego się postępowania i nie unicestwia możliwości powołania się na wcześniej znane stronie zarzuty w kolejnym, później wszczętym procesie, to cel przedmiotowego przepisu zostałby w znacznej mierze zniweczony.

Prowadziłoby to bowiem do sytuacji w której dłużnicy mogliby wszczynać cały szereg następujących po sobie procesów o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, nawet w sposób celowy „rozdrabniając” służące im zarzuty. Sytuacja taka groziłaby praktycznie paraliżem postępowania egzekucyjnego, uniemożliwiając, bądź co najmniej znacznie odwołując w czasie realizację prawomocnych orzeczeń sądowych.

Groźba ta jawi się jeszcze bardziej realną, jeśli zważy się, że w momencie wszczęcia postępowania o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności dłużnik domagać się może zabezpieczenia swojego roszczenia poprzez zawieszenie toczącego się przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego.

Powyższe okoliczności są nie do pogodzenia z wymogiem sprawnej realizacji postępowań egzekucyjnych.

Reasumując, Sąd Rejonowy wydając zaskarżone orzeczenie, nie dopuścił się naruszenia przepisu art. 843 § 3 k.p.c. dokonując jego prawidłowej wykładni i prawidłowo go stosując.

Skoro zaś tak, to prawidłową jest konkluzja, że podniesiony przez skarżącą zarzut przedawnienia egzekwowanego roszczenia uległ prekluzji i nie może być w toku niniejszego postępowania merytorycznie badany.

Konsekwencją tego poglądu musi być konkluzja, iż zarzut nierozpoznania przez Sąd Rejonowy istoty sprawy jest całkowicie niezasadny.

Z tych też względów apelacja podlegała oddaleniu z mocy art. 385 k.p.c..